

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Käräjäoikeus pitää ehdotusta kokonaisuutena katsoen perusteltuna ja tavoitteisiinsa nähden johdonmukaisena. Osin kysymys on käytännössä jo noudatettavien periaatteiden ja käytäntöjen kirjaamisesta lakiin. Käräjäoikeus esittää kuitenkin muutoksia joihinkin ehdotuksiin.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

1 § Lapsen huolto. Huollon periaatteet ovat väistämättä julistuksenomaiset. Ehdotetut täydennykset ovat perustellut ja antavat hyviä kriteerejä lapsen edun arviointiin.

2 § Tapaamisoikeus. Muutosehdotus on hyvä. Aikaisempaan sääntelyyn verrattuna ehdotettu säännös on informatiivisempi ja konkreettisempi. 2. momentissa on onnistuneesti asetettu kummallekin vanhemmalle velvollisuuksia.

4 § Huoltajan tehtävät. Muutosehdotus on perusteltu ja johdonmukainen ottaen huomioon tavoite vahvistaa lapsen osallistumisoikeutta.

5 a § Velvollisuus ilmoittaa aiotusta muutosta. Ehdotus noudattaa käräjäoikeuden 15.2.2016 lausumaa, ei huomautettavaa.

5 b – 5 c § Huoltajan esteellisyys ja edunvalvojan määrääminen huoltajan sijaiseksi. Sääntely näyttäytyy tarpeellisena. Käräjäoikeudelle tulee uusi huoltajan sijaisen määrääminen – hakemustyyppi. Lisäksi esitöiden mukaan vanhempi ei enää voi hakea itselleen ja lapselle lähestymiskieltoa, vaan lapsella tulee olla huoltajan sijainen edustamassa häntä. Pykälä ei koske puhevallan käyttämistä huolto-oikeudenkäynnissä. Ehdotuksessa ei esitetä sääntelyä siitä, että lapselle voitaisiin määrätä edunvalvoja huolto-oikeudenkäyntiä varten, mutta on lausuttu, että lapselle voitaisiin nimetä sosiaalihuoltolain 28 §:n mukainen tukihenkilö.

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

6 § Huoltajat lapsen syntymän perusteella. Kysymys kielellisestä tarkennuksesta.

6 a § Eräiden isyysratkaisujen vaikutus lapsen huoltoon. Käräjäoikeus on 15.2.2016 antamassaan lausunnossa todennut, että epäselvien tilanteiden selkiyttäminen on perusteltua. Ei huomautettavaa.

7 § - 7 b § Sopimus lapsen huollosta. Säännös koskee lastenvalvojan toimivaltaa, jonka laajentaminen on perusteltua. Lain esitöissä olisi hyvä olla pohdintaa siitä, millä kriteereillä oheishuoltajussopimuksia voidaan vahvistaa, jotta niitä ei käytettäisi sopimattomiin tarkoitukseen eikä määrättäisi liian löyhin kriteerein, koska purkamistilanteet ovat hankalia.

8 § Sopimuksen vahvistaminen. On hyvä että sopimukselle on (edelleen) lomake, jos se ohjaa sopimuskäytäntöä oikeasuhtaiseen täsmällisyyteen.

9 §- 9 a § Tuomioistuimen päätös lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta ja tarkemmat määräykset vuoroasumisesta ja tapaamisoikeudesta. On hyvä että tietojensaantioikeus kirjataan lakiin ja että asuminen voidaan määrätä oheishuoltajan luo, jolloin sitä ei tarvitse enää toteuttaa tehtävienjakomääräyksellä. Vuoroasumisen osalta olemme aiemmin 15.2.2016 esittäneet, että vuoroasumisjärjestely voitaisiin jatkossakin rakentaa asumisen ja tapaamisoikeuden varaan. Käräjäoikeus ei vastusta esitystä, mutta toteaa, että vaikka vuoroasumisen käsite saadaan lakiin, niin käytännössä vuoroasuminen kirjauksineen lapsen virallisesta asuinpaikasta ei juurikaan muuta tilannetta. Vuoroasumisen kriteerinä oleva vähintään 40 prosenttia voi aiheuttaa pahimmillaan sen, että tapaamisoikeutta venytetään lapsen edusta välittämättä pelkästään siksi, että kriteeri saadaan täyttymään. Käytännössä ei liene eroa sillä, että lapsi asuu toisen luona ja tapaa toista laajasti verrattuna siihen, että toinen koti ilmoitetaan lapsen viralliseksi asuinpaikaksi ja lapsi tapaa toista vuoroasumisen nojalla, ainakaan niin kauan, kun julkisten palveluiden saatavuus ja yhteiskunnan tukien mukaiset etuudet määräytyvät kotikuntalain mukaisen asuinpaikan mukaan.

9 b § Tuetut ja valvotut tapaamiset sekä valvotut vaihdot. On hyvä että laissa muistutetaan, että valvotut tapaamiset on viimesijainen tapaamismuoto. Perustelujen mukaan näitä tapaamisia määrättäessä tulisi määrätä riittävän yksityiskohtaisesti tapaamisten ajankohdasta, kestosta ja muista ehdoista. Nykyisin käräjäoikeus on sosiaalihuoltolain ja sen esitöiden nojalla määrännyt sen, tuleeko sosiaalitoimen toteuttaa valvottu tai tuettu tapaaminen tai valvottu vaihto, ja sen, kuinka usein tapaamisia tulee olla, viimeksi mainitunkin jäädessä yleensä riippumaan sosiaalitoimen resursseista. Joissain tilanteissa on ilmennyt epäselvyyttä siitä, missä laajuudessa tuomioistuin voi tätä laajemmin antaa määräyksiä sosiaalitoimelle tapaamisten käytännön toteuttamisesta. Olisi hyvä selvittää, antaako 9 a § tai muu säännös käräjäoikeudelle toimivallan velvoittaa kunta järjestämään tapaamiset tai vaihdot tiettyinä päivinä, tiettyinä kellonaikoina, ottamaan päihdeseuloja, hankkimaan vartijaa tapaamisiin, jne. Perusteluiden maininta siitä, että näissä tapaamisissa tulisi pääsääntöisesti hankkia olosuhdeselvitys, on hyvä siinä mielessä, että tämä korostaa kyseisen tapaamisjärjestelyn poikkeuksellisuutta, mutta käräjäoikeuden käsityksen mukaan normaali selvityksen ”tarvittaessa” hankkiminen on riittävää. Joskus vanhempi voi vaatia selvityksen tehtäväksi vain viivyttyäkseen asian ratkaisemista.

9 c § Lapsen oikeus tavata muuta henkilöä kuin vanhempansa. Henkilöpiiri on hyvin määritelty. Lain sanamuoto ja perustelut ovat hyvät. Varttuneen lapsen hyväksymisestä ks. 11 §.

9 d § Tapaamisoikeuden turvaaminen. Mahdollistaa uhkasakon määräämisen jo perustepäätöksessä. Ei huomautettavaa.

10 § Huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian ratkaiseminen. Ei huomautettavaa.

11 § Lapsen mielipiteen selvittäminen. Ehdotus on periaatteessa johdonmukainen muutos lapsen osallistumisoikeuden vahvistamisen kannalta. Kun perusteluiden s. 36 mukaan mielipide pitää selvittää myös riidattomissa asioissa ja ainakaan nykyisin vanhemmat eivät tästä mainitse hakemuksissaan, herää kysymys, tuleeko vanhempiin tämän selvittämiseksi aina ottaa yhteys, vaikka he ovat yksimielisiä tai toinen ei vastusta hakemusta. Pitääkö tuomioistuimen ottaa yhteyttä kumpaankin vanhempaan, ja jos vanhemmat ovat ulkomaalaisia, tuleeko hankkia tulkki keskustelua varten? Lisäksi käräjäoikeus toteaa, että vanhemmat ovat usein erimielisiä siitä, tuleeko lapsille puhua eroon liittyvistä asioista ja miten sen tulisi tehdä: vanhemmilla on usein huoli, että toinen pyrkii keskusteluissa asiattomasti vaikuttamaan lapseen. Lapsen kanssa käytyjä keskusteluja koskevan kysymyksen esille ottaminen voi lietsoa riitaisuutta vanhempien välille.

Asioista merkittävä määrä on riidattomia. Herää kysymys, onko muutos riidattomia asioita koskien tarpeellinen. Ajatus on hyvä, mutta haitat saattavat ylittää hyödyt.

11 a §. Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen huostassa pidon aikana. Hyvä että asiasta säädetään huoltolaissa. Tämä on omiaan karsimaan pois joitakin hakemuksia, joissa ei ole ymmärretty yleisen tuomioistuimen toimivallan laajuutta huostaanottotilanteessa.

12 §. Sopimuksen tai päätöksen muuttaminen. 1-kohta on ongelmallinen: onko aina sallittava riitelemineen jos vanhemmat haluavat riidellä, kun kysymys voi olla hyvin pienistäkin asioista? Eikö tämän tilanteen hallintaan riitä kohta, jonka mukaan muuttamiselle on lapsen edun kannalta perusteltu syy. Ks. 14 a § alla. Toiseksi kriteeri ”on muuten lapsen edun kannalta perusteltu syy” ei juurikaan poikkea aiemmasta ”tai muuttamiseen on muutoin aihetta” Muutosta haluava vanhempi argumentoi aina lapsen edulla.

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

14 §. Vireillepano ja puhevalta. Ei huomautettavaa.

14 a § Hakemus sopimuksen tai päätöksen muuttamiseksi. Pyrkimys toistuvien huoltoriitojen ehkäisyyn on selkeä ja mahdollisuus hylkäämiseen kirjallisessa menettelyssä on hyvä. Perusteluvollisuus hakemuksessa lisääntyy. Käytännössä muutoskynnyksen mataluus (ks. 12 §) johtaa siihen, että kirjallista menettelyä ei kovin usein voida käyttää. Hakija argumentoi aina lapsen edulla, ja sitä on vaikea arvioida ennen kuin asia on tutkittu. Lisäksi nyt esitetyn mukaan asia täytyy aina tutkia, jos vanhemmat ovat muutostarpeesta samaa mieltä. Jos tuomioistuin esimerkiksi muutosvaatimusten vähäisyyden vuoksi tai muusta syystä katsoo, että muutostarpeesta yksimieliset vanhemmat vain haluavat jatkaa lapsen edun kannalta vahingollista riitelyä, tuomioistuimen pitäisi silloinkin voida hylätä hakemus kirjallisessa menettelyssä. Tämäkin puoltaa sitä, että 12 §:n 1 -kohta jäisi pois.

14 b §. Käsittelyn joutuisuus. Käräjäoikeus käsittelee lapsiasiat niiden edellyttämällä kiireellisyytasolla. Käräjäoikeus vastustaa lakiin kirjattua kuuden viikon määräaikaa.

Väliaikais määräys on luonteeltaan turvaamistoimenpide, mutta hakijat eivät sitä aina ymmärrä tai eivät väliaikais määräysvaatimuksellaan sellaista edes tarkoita. Jos tilanne on sellainen, että on todella kiire, käräjäoikeus on ottanut asian esille muutamassa arkipäivässä, silloin kuusi viikkoa on aivan liian pitkä aika. Usein väliaikais määräysvaatimus esitetään vain siinä tarkoituksessa, että jos asia valmisteluistunnossa lähetetään olosuhdeselvitykselle, siinä vaiheessa halutaan annettavan määräys selvityksen tekoajalle. Joskus väliaikais määräysvaatimukselle ei ole mitään varsinaista syytä, vaan vanhempi haluaa sellaisen esittämällä vaan osoittaa, kuinka tosissaan hän ajaa asiaa. Kuuden viikon määräaika näissä kahdessa viimeksi mainitussa tapauksessa tarkoittaa vain tarpeetonta tiedoksiantomenettelyn kiirehtimistä, toisen vanhemman ongelmia avustajan saamisessa ja avustajien ja tuomioistuimen ongelmia istuntoajankohdan suhteen.

Pirkanmaan käräjäoikeudessa lapsiasioiden käsittely on nyt järjestetty siten, että jos hakemuksessa on vaadittu väliaikais määräystä, osastonjohtaja tai päivystävä käräjätuomari päättää, onko vaatimus niin kiireellinen, että asia on jaettava heti käräjätuomarille. Jos asia ei ole niin kiireellinen, käräjänotaari valmistelee asian, antaa riidattomaksi jääneessä asiassa päätöksen tai jos asia riitautuu, pyytää sovittelusuostumukset. Käytännössä on ollut tilanteita, joissa väliaikais määräystä on vaadittu asioissa, joissa vastapuoli ei ole edes vastustanut hakemusta, tai asia on sovittu ennen mitään käsittelyä tai follosovittelussa. Tällaisissa tilanteissa sitä ei ole missään vaiheessa jaettu käräjätuomarille oikeudenkäyntiasiana, vaan sen on em. tavalla ratkaissut käräjänotaari tai asiaa follosovittelussa sovitellut käräjätuomari. Käräjäoikeus voi organisoida tarvittaessa toimintansa toisinkin, mutta ottaen huomioon niukat resurssit ja käräjäoikeuksien tulostavuu, käräjäoikeuden pitäisi voida itse määrittellä se, kuinka moni käräjätuomari yhteen huoltoriitaan perehtyy. Sama tuomari ei voi käsitellä asiaa sovittelussa ja oikeudenkäynnissä.

Jos yhdelle eropalveluja tarjoavalle toimijalle asetetaan lakisääteisiä määräaikoja asioiden esille ottamiselle, tulisi niitä asettaa myös muille, esimerkiksi olosuhdeselvityksen laatimiselle voitaisiin asettaa 4 kuukauden määräaika ja lastenvalvojan tapaamiselle tai avioliittolain mukaiselle perheasioiden sovittelulle kuukauden määräaika. Tämä ohjaisi erovanhemmat siihen palveluun, joka heille parhaiten sopii, eikä sinne, missä laki määrää asian esilleottoajankohdan. On mahdollista, että määrääjän asettaminen entuudestaan lisäisi tarpeettomia väliaikais määräysvaatimuksia.

Käräjäoikeus siis esittää, että määräaikaa ei laissa säädetä. Todella kiireellisissä tilanteissa kuuden viikon määräaika on auttamattomasti liian pitkä, ja joissakin tilanteissa se aiheuttaa turhaa kiirehtimistä tilanteessa, jossa kiirettä ei ole ja on enemmän eduksi, että asianosaiset saavat valmistautua asianmukaisesti käsittelyyn. Käräjäoikeudet kykenevät itse arvioimaan tilanteen. Käräjäoikeudella on oltava myös mahdollisuus itse määrittellä resurssiensa käyttö. Mitä tulee ajatukseen, että käräjäoikeus voisi laissa olevan määrääjän nojalla velvoittaa asiamiehen saapumaan istuntoon, katsomme, että kiireellisen asian hoidettavakseen ottaneen asiamiehen tulee olla valmiudessa tulla istuntoon muutamassa päivässä, jos tilanne sitä edellyttää.

15 § Asiaan osallisten kuuleminen. Ei huomautettavaa.

15 a § Lapsen kuuleminen. Muutosehdotus on johdonmukainen lapsen osallistumisoikeuden vahvistamiseksi. Olemme 15.2.2016 lausunnossa todenneet: ”Esitetyt tavoitteet ovat hyvää tarkoitettavia, mutta kysymys on hyvin monitahoinen. Lapsiasioissa lapsi joutuu usein erokriisissään kapeakatseistuneen vanhemman tiedostamattoman tai tiedostetun vaikuttamisen kohteeksi ja lapsi voi joutua kestävämpään tilanteeseen, kun lapsen omaan mielipiteeseen vetoavat vanhemmat

asettavat toivonsa siihen, että lapsi itse oikeudessa kertoo tuomarille mielipiteensä (joka vanhemman käsityksen mukaan tietysti on yhteneväinen hänen mielipiteensä kanssa). - - Jos kuitenkin lapsen kuulemista oikeudessa lisätään, on olennaista varmistaa, että lapsen kuulemisen edellyttämä ammattitaito on olemassa, joko tuomarilla tai muulla henkilöllä, joka lasta oikeudessa kuulee.” Käräjäoikeus on edelleen tätä mieltä. Käytännössä ongelmana ei niinkään ole ollut lapsen kuuleminen vaan se, miten lapsen kuulemisessa ilmi tulleet seikat ilmaistaan vanhemmalle siten, että siitä ei ole haittaa lapsen ja vanhemman väliselle suhteelle.

Ehdotuksessa on esitetty, että lapsen kuuleminen voidaan tallentaa äänitallenteeseen ja tällöin esityksen mukaan vanhemmat voivat halutessaan kuunnella tallenteen. Oletettavaa on, että lapsen tietoisuus siitä, että vanhemmat sellaisenaan kuulevat hänen kertomansa, vaikuttaa siihen, mitä lapsi kertoo. Sama koskee tilannetta, jossa lapsen kertomat seikat selostetaan vanhemmille. Tavoitteena tulisi olla lapsen aito kuuleminen ja siinä esiin tulleiden seikkojen kertominen vanhemmille siten, että siitä ei ole haittaa lapsen ja vanhemman väliselle suhteelle. Kysymys ei ole helppo, mutta käräjäoikeus ehdottaa 15a§ 3 momentin tekstin momentin puolivälistä eteenpäin muotoiltavaksi ”... tai heille on selostettava pääkohdittain lapsen kuulemisessa esiin tulleet seikat niiltä osin kun niillä on vaikutusta asian ratkaisemiseen...” Lisäksi pykälästä olisi hyvä ilmetä, että lapselle on ennen kuulemista selostettava, miten hänen kertomansa seikat välitetään vanhemmille. Muutosehdotus ei ole suuri, mutta tuo paremmin esiin sen, että lapsen kuuleminen on tärkeämpää kuin esiin tulleiden seikkojen pilkuntarkka selvittäminen vanhemmille. Ehdotus mahdollisuudesta käyttää asiantuntija-avustajaa apuna on hyvä ja hänen kanssaan tuomari voinee myös keskustella siitä, miten lapsen kertomus vanhemmille välitetään.

16 § Selvityksen hankkiminen sosiaalilautakunnalta. Muutosehdotus, että selvitys on pyydettävä vain tarvittaessa, on hyvä. Käytännössä nykyisinkin tarpeesta ja selvitettävistä seikoista keskustellaan eikä selvitystä suinkaan aina riitaisessa asiassa hankita. Nytkin käräjäoikeus yksilöi pyynnöt, mutta olosuhdeselvityksissä asioita usein selvitetään kaavamaisen oloisesti kaikissa tapauksissa samalla tavalla. Nytkin käräjäoikeus asettaa määräajan selvitykselle, mutta käytännössä määräajan pituus on sovittu sosiaalitoimen kanssa sosiaalitoimen resurssien mukaisesti. Olosuhdeselvitysten tekemiselle voisi olla eduksi, että sosiaalitoimet ohjeistettaisiin siitä, mitä nykypäivänä olosuhdeselvityksellä tavoitellaan ja miten selvitys tulee tehdä, sekä miten käräjäoikeuden yksilöimät pyynnöt tulisi ottaa huomioon niin sisällöllisesti kuin ajankäytöllisesti työtä suunniteltaessa. Joistakin kunnista tulee ilmoituksia, että selvityspyynnön sisällöstä riippumatta se menee aina työjonoon viimeiseksi. Ohjeistusten voidaan olettaa helpottavan myös kuntien välistä yhteistyötä selvitysten laadinnassa.

16 a § Selvityksen tekijän kuuleminen. Ei huomautettavaa.

16 b § Tuomioistuimen tiedonsaantioikeus. Hyvä ehdotus.

17 § Väliaikaiset määräykset. Hyvä ehdotus. Elatusavusta on tähänkin asti annettu väliaikaisia määräyksiä.

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

17 b § ja 17 d § Asiantuntijapalveluiden järjestäminen ja korvaaminen. Käräjäoikeuteen voi jatkossa asiantuntija-avustajien laskutusta avustamisesta lapsen kuulemisessa. Ei huomautettavaa.

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Luku 6: Vieraassa valtiossa annetun päätöksen vahvistamista ja lapsen palauttamista koskeva menettely. Ei huomautettavaa.

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

Täytäntöönpanolain 2 §. Lapsen tahdon huomioon ottaminen. Hyvä täydennys. Käytännössä lapsen vastustusta on oikeudessa arvioitu näin, mutta on hyvä, että se kirjataan lakiin. Selvyyden vuoksi voisi vielä perusteluissa todeta, että lisättävä momentti koskee kaikkia alaikäisiä lapsia eli myös 12 vuotta täyttäneitä. Nyt perustelut on mahdollista lukea niin, että lisätty momentti on tarkoitettu vain koskemaan 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettuja alle 12-vuotiaita lapsia. Asia on periaatteellisesti tärkeä, koska tähän pykälään perustunee yleisesti vallalla oleva liian yleistävä käsitys, että 12 vuotta täyttänyt lapsi saa itse päättää asumisestaan ja tapaamisista toisen vanhempansa kanssa.

Oikeudenkäymiskaari 10 luku 13 §. Sisaruksia koskevien asioiden käsittely samassa oikeuspaikassa on hyvä uudistus, koska ongelma ilmenee käytännössä.

Muutoin ehdotetuista muutoksista ei ole huomautettavaa, mutta käräjäoikeus kiinnittää vielä huomiota kahteen seikkaan, joita ehdotuksessa ei ole käsitelty.

Täytäntöönpanosovittelu:

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetussa laissa on säädetty kriteerit, milloin täytäntöönpanosovittelu voidaan jättää toimittamatta. Kriteerit ovat hyvin tiukat. Sovittelusta aiheutuu kustannuksia ja ajanhukkaa, joten perusteettomien sovittelujen määrääminen ei ole järkevää. Käytännössä sovittelua ei määrätä heti asian tultua käräjäoikeuteen (sovittelu järjestetään arviolta noin 25 prosentissa asioista, muut sovitaan tai asiassa annetaan uusi täytäntöönpanoperuste tms.), vaan täytäntöönpanoasiatkin otetaan vastauksen saavuttua esille valmisteluistunnossa, jolloin käräjäoikeus pystyy tapauskohtaisesti arvioimaan, onko sovittelusta saatavissa hyötyä asian ratkaisemiseen. Sovittelun määräämättä jättämisen kriteerejä tulisi keventää ja jättää asia enemmän tuomioistuimen harkittavaksi. Uudistus sopisi tehtäväksi tässä yhteydessä.

Turvakielto:

Käräjäoikeudessa yhä useammin vanhempi lapsioikeudenkäynnissä vetoaa siihen, että hänellä ja joskus lapsellakin on turvakielto, jonka perusteella kotikuntatietoa ei saa antaa toiselle vanhemmalle. Kotikuntatiedon salaaminen toiselta vanhemmalta on vaikeaa asioissa, joissa on hankittava olosuhdeselvityksiä, kun jo olosuhdeselvittäjän nimen perusteella vanhempi saa helposti selvitettyä missä kunnassa selvitys on tehty. Kotikuntatiedon salaaminen aiheuttaa hankaluutta myös mm. tuettujen/valvottujen tapaamisten järjestämisessä. Turvakiellon olemassaolo hankaloittaa tai jopa estää myös vanhemman oikeuttamista tiedonsaantiin viranomaisilta lapsen asioista. Joskus tarve kotikuntatiedon salaamisesta vaikuttaa ylimitoitetulta ja syntyy epäily, että turvakielto on haettu ja saatu tarpeettomasti. Käräjäoikeus pitäisi toivottavana, että selvennettäisiin sitä, miten lapsiasioissa oikeudenkäyntimenettelyssä ja ratkaisujen sisällöissä turvakielto kotikuntatiedon osalta tulee ottaa huomioon.

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

Ks. ed. kohta

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Ks. ed.kohta

Nuotto Antero
Pirkanmaan käräjäoikeus - Valmisteltu Pirkanmaan käräjäoikeuden
lapsioasiat käsittelevällä osastolla 1